

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2003 rd

Regeringens proposition om godkännande av överenskommelsen med republiken Azerbajdzjan om främjande av och skydd för investeringar samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 juni 2003 en proposition om godkännande av överenskommelsen med republiken Azerbajdzjan om främjande av och skydd för investeringar samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lag-

stiftningen (RP 18/2003 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Jukka Nystén, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar som undertecknades med republiken Azerbajdzjan den 26 februari 2003 samt ett förslag till lag om införande av vissa bestämmelser i överenskommelsen. Syftet med överenskommelsen är att göra de rättsliga grunderna klarare, särskilt i fråga om investeringar mellan länderna, samt att främja och intensifiera det ekonomiska samarbetet med republiken Azerbajdzjan. Avsikten är att genom överenskommelsen garantera gynnsamma villkor för investeringar som den ena avtalsslutande partens medborgare och företag gör i det andra

avtalsslutande landet samt att erkänna behovet av att skydda investeringarna.

Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av vissa till området för lagstiftningen hörande bestämmelser i överenskommelsen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som anges genom förordning av republikens president, samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att förslaget är behövligt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Azerbajdzjans ekonomi bygger till centrala delar på olja från Kaspiska havet samt på gas- och bomullsproduktion. Över 70 procent av befolkningen lever i fattigdom. Utvecklingen av de ekonomiska livet har främjats av privatiseringar och en landreform, men en odemokratisk förvaltning och korruption kvarstår som dominerande problem.

Azerbajdzjan är EU:s största handelspartner i Kaukasien. Sammanlagt 90 procent av landets export består av oljeprodukter. Importen består av maskiner och anläggningar, fordon samt metaller och förädlade metallprodukter. De viktigaste exportländerna är Italien, Israel, Georgien, Ryssland och Turkiet och de viktigaste importländerna är Förenta staterna, Ryssland, Turkiet, Kazakstan och Tyskland.

Europeiska unionens och Azerbajdzjans relationer bygger på 1999 års partnerskaps- och samarbetsavtal. Enligt propositionen tillämpas avtalet även på landets handel med Finland. Enligt avtalet ska handelsbegränsande kvoter avskaffas och samarbetet bedrivs på grundval av en mest gynnad nation-klausul, som också tillämpas på investeringsverksamhet på företagsnivå och kapitalets fria rörlighet. Immateriella, industriella och kommersiella rättigheter skyddas och det förs årligen en dialog på hög politisk nivå. EU har stött Azerbajdzjan ekonomiskt med över 300 miljoner euro sedan 1992.

Finland eftersträvar att genom en bilateral överenskommelse som främjar och skyddar investeringar garantera företagen och industrin allmänna verksamhetsförutsättningar. Syftet med överenskommelsen om skydd för investeringar är att skydda investeringarna för politiska risker och att göra investeringsmiljön mer förutsägbar för att därigenom sänka tröskeln för att företag ska investera. Initiativet till en överenskommelse gjordes 1996 på rekommendation av

den finska industrin. Enligt uppgift är handelsförbindelserna mellan Finland och Azerbajdzjan mycket obetydliga till sin omfattning.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen nu för första gången i en proposition i enlighet med utskottets förslag redogör för hur överenskommelsen avviker från det modellavtal som Finland använder. En jämförelse med modellavtalet får avtalsinnehållet att framgå klarare och möjliggör en snabb uppskattning av eventuella specialfrågor i ett avtal. Enligt uppgift är skillnaderna i förhållande till modellavtalet i detta fall i praktiken inte materiella. Utskottet noterar likväl utifrån jämförelsen att överenskommelsen bland annat inte innehåller någon likabehandlingsprincip i skattehänseende. En jämförelse med modellavtalet ska i fortsättningen helst ingå i alla propositioner som gäller avtal om skydd för investeringar.

Utskottet noterar att det territorium på vilket överenskommelsen är tillämpligt preciserats separat för båda avtalsparterna. Bakom detta ligger situationen i Nagorno-Karabach. Enligt utskottet är det viktigt att den politiska dialogen med Azerbajdzjan även främjas genom ekonomiskt samarbete i syfte att förbättra situationen i fråga om de mänskliga rättigheterna. Därför måste det beklagas att överenskommelsen saknar hänvisningar till internationellt godkända skyldigheter avseende arbetstagarnas rättigheter och miljöskydd.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att riksdagen godkänner den i Baku den 26 februari 2003 mellan republiken Finlands regering och republiken Azerbajdzjans regering ingångna överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar,

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 oktober 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Jouni Backman /sd
Henrik Lax /sv
Suvi Lindén /saml
Petri Neittaanmäki /cent

Kalevi Olin /sd
Maija Perho /saml
Suvi-Anne Siimes /vänt
Jari Vilén /saml
Ben Zyskowitz /saml
ers. Esko-Juhani Tennilä /vänt.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.